

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring

30.oktober 2014

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Høring: *Utdanning og forskning i spesialpedagogikk – veien videre,* Rapport fra Ekspertgruppen for spesialpedagogikk

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) ha spesielt gått nærmere inn på ekspertgruppens vurdering av *hvordan lærerutdanningene og de spesialpedagogiske utdanningene kan utdanne gode praktikere som møter behovene i barnehage, skole og samfunnet for øvrig, og fører til bedre læring for barn, elever og voksne med spesielle behov.*

I denne sammenheng har vi vurdert ekspertgruppens anbefalinger om flerkulturelle tilnærminger i rapportens kap. 6: Framtidige utdanninger: Lærerutdanningene og kap. 7: Framtidige studier: Spesialpedagogiske utdanninger.

I disse kapitlene understreker ekspertgruppen at det er viktig at både lærerutdanningene og spesialpedagogiske utdanninger gir framtidige praktikere kunnskaper nok til å kunne skille mellom minoritetsspråklige barns og elevers behov for vanlig tilrettelagt opplæring og spesialpedagogiske behov. Dette er NAFO fullt ut enig i. Derfor hadde det vært ønskelig at ekspertgruppen hadde kommet med mer konkrete anbefalinger relatert til kulturkompetanse som utdanningene skal gi. Det er rett og slett utilstrekkelig bare å anbefale at problemstillinger knyttet til minoritetsspråklighet skal «gjennomsyre utdanningene» for å forhindre en sammenblanding av behov for vanlig flerkulturell og flerspråklig tilrettelegging (tilpasset opplæring) på den ene siden og behov for spesialundervisning på den andre.

NAFO mener det er behov for en utdypning, fordi flere og flere elever i barnehager og skoler har flerkulturell og minoritetsspråklig bakgrunn. I tillegg til at mange har en annen språklig og kulturell bakgrunn, bærer mange på traumatiske opplevelser, som kan gjøre det vanskelig å lære.

For all læring er kultur og livserfaring en viktig referanseramme og språk et viktig redskap. Derfor bør både lærerutdanningene og de spesialpedagogiske utdanningene gi inngående kunnskap om minoritetsspråklige barns og elevers kulturelle, erfaringsmessige og språklige forutsetninger.

NAFO anbefaler derfor at både lærerutdanningene og de spesialpedagogiske utdanningene gir inngående kunnskap om emner som andrespråkrelaterte lære-, lese- og skrivevansker og migrasjonsrelaterte stress- og traumereaksjoner. Dette bør være obligatoriske emner innenfor både lærerutdanningene og de spesialpedagogiske utdanningene, slik at framtidige lærere og spesialpedagoger virkelig er i stand til å forhindre at minoritetsspråklige barn og elever verken blir over- eller underrepresentert i gruppen som får spesialundervisning.

Sigrun Aamodt, fungerende leder (sign)